

Een wereld zonder zon

Marlie Zweers

@alle rechten voorbehouden

Over de auteur:

Sommige dromen blijven dromen. Andere worden verhalen. Marlie Zweers groeide op met twee grote wensen: ooit een hotel bezitten en ooit een boek schrijven. Vandaag leeft zij beide dromen. Samen met haar man Hans runt zij een succesvolle onderneming in appartementen verhuur en Bed & Breakfast in Zwolle en Meppel. Maar tussen gasten, ontvangen en het dagelijkse leven bleef één wereld altijd roepen: die van fantasie, magie en verhalen. Met steun van haar dochter Gaby en haar man Hans familie schreef Marlie een fantasy reeks over liefde, kracht, keuzes en het vinden van je ware zelf. Want soms ontstaan de mooiste werelden... uit een droom die je nooit hebt losgelaten.

Achtergrond

Vier- à vijfhonderd jaar geleden brak een oorlog uit waarbij een complete gemeenschap vluchtte in een enorm natuurlijk grottenstelsel onder een bergketen.

Ze verwachtten enkele maanden te blijven.

Maar de oorlog ging voorbij zonder dat iemand wist dat zij nog leefden.

Generaties groeiden op.

Hun geschiedenis veranderde langzaam in een geloof:

'Boven leeft gevaar.'

Niemand weet nog of dat ooit waar was.

De Oorsprong

Ongeveer vierhonderd jaar geleden werd het berggebied geteisterd door een verwoestende oorlog. Dorpen werden platgebrand, mensen vermoord en legers trokken maandenlang door de valleien. Een groep van enkele honderden mannen, vrouwen en kinderen vluchtte de bergen in.

Een oude herder kende een verborgen grottenstelsel. Hij bracht de vluchtelingen naar binnen en sloot de ingang achter hen af. Ze dachten er hooguit enkele weken te blijven.

Maar toen verkenners terugkeerden, zagen ze nog steeds rook boven de dorpen. Niemand durfde naar buiten. Ze groeven nieuwe tunnels, vonden ondergrondse rivieren en ontdekten vruchtbare plekken waar paddenstoelen en andere gewassen konden groeien.

Na verloop van tijd stierven de mensen die de oorlog hadden meegemaakt. Hun kinderen vertelden de verhalen door, maar steeds iets dramatischer. "Boven wonen moordenaars." "De zon verraadt je." "Wie naar boven gaat, komt nooit meer terug."

Na nog eens een paar generaties wist niemand meer wat waar was. Alleen dat de bovenwereld levensgevaarlijk moest zijn.

Hun Geloof

Er is geen religie zoals wij die kennen. Hun belangrijkste overtuiging is eenvoudig:

"De schaduw beschermt. Het licht onthult."

Dat leren kinderen al vanaf hun vierde.

Voor hen is de schaduw geen duisternis, maar veiligheid. De zon is geen bron van leven, maar iets dat je zichtbaar maakt voor vijanden.

De Raad

De Raad weet meer dan de gewone bewoners. In een afgesloten archief bewaren zij de laatste dagboeken van de eerste vluchtelingen. Daaruit blijkt dat de oorlog allang voorbij is. Toch houden ze die kennis geheim.

Niet uit slechtheid.

Maar uit angst.

Want als honderden mensen ineens besluiten bovengronds te gaan leven, kan hun hele samenleving in korte tijd uiteenvallen.

Dat zorgt voor een mooi moreel dilemma: de Raad liegt niet om macht te houden, maar omdat ze oprecht denken dat ze hun volk beschermen.

Toto

Juist Toto begint vragen te stellen.

Waarom gaan we iedere nacht naar boven als het daar zo gevaarlijk is?

Waarom zijn er nooit soldaten?

Waarom zien de jagers soms huizen met brandende lampen waar mensen gewoon lijken te leven?

Waarom vertellen de ouderen nooit over hun eigen ervaringen, maar alleen verhalen van hun voorouders?

Langzaam begint Toto te vermoeden dat de waarheid veel ingewikkelder is dan haar altijd is verteld.

Hoofdstuk 1 – Een wereld zonder zon

Diep onder de bergen, waar geen straal zonlicht ooit de grond bereikte, lag een stad die op geen enkele kaart stond.

Geen reiziger kende haar naam. Geen koning had ooit belasting geheven over haar bewoners. Geen oorlog had haar muren bereikt. Toch leefden hier al eeuwenlang honderden mensen. Ze werden geboren tussen steen en schaduw, werden er verliefd, kregen kinderen en stierven er, zonder ooit te weten hoe de zon op hun huid voelde.

De stad bestond uit een doolhof van natuurlijke grotten en zorgvuldig uitgehakte tunnels. Smalle gangen verbonden woonwijken met pleinen, werkplaatsen en voorraadkamers. Ondergrondse rivieren stroomden als blauwe aderen door de berg en voorzagen de bewoners van helder, koud water. Op verschillende plaatsen vielen dunne straaltjes water vanaf het plafond omlaag in kleine meertjes, waarvan de zachte echo dag en nacht door de gangen klonk.

Overal brandden olielampen.

Hun warme, gele licht weerkaatste tegen de vochtige rotswanden en gaf de stad een bijna gouden gloed. Niemand vond het vreemd dat er geen dag en nacht bestonden. Men leefde op het ritme van de klokken, niet op dat van de zon.

De lucht rook naar steen, houtrook, versgebakken brood en vochtige aarde.

Op het centrale plein was het al druk. Handelaren hadden hun kramen geopend. Manden vol paddenstoelen stonden netjes uitgestald naast gedroogde kruiden, gerookte vis, aardewerk en zorgvuldig gesmede messen. Kinderen holden lachend tussen de kramen door, terwijl ouderen op stenen banken zaten en elkaar begroetten alsof ze alle tijd van de wereld hadden.

En misschien hadden ze die ook wel.

Iedereen kende elkaar.

De stad was groot genoeg om er een leven op te bouwen, maar klein genoeg om nooit een vreemde tegen te komen.

Uit een zijgang klonk het ritmische geluid van hamers op metaal. In de smederij werden gereedschappen gerepareerd die tijdens de nachtelijke tochten boven de grond beschadigd waren geraakt. Even verderop zaten wevers geconcentreerd achter houten weefgetouwen. Van wol, hennep en plantaardige vezels maakten ze kleding die bestand was tegen de koele, vochtige lucht van de grotten.

Aan de rand van de stad lag de grote kwekerij.

Rijen paddenstoelen groeiden op zorgvuldig onderhouden bedden van hout en compost. Sommige waren zo klein als een knikker, andere hadden brede hoeden die groter waren dan een mensenhand. Daarnaast stonden bakken met eetbare wortels, kruiden en planten die zonder zonlicht konden groeien. Het was geen overvloed, maar niemand leed honger.

De rivier leverde vis.

De nacht leverde de rest.

Elke avond, wanneer de grote bronzen klok drie lange slagen liet horen, maakten de jagers zich klaar. Dan verdwenen kleine groepen geruisloos door één van de vele verborgen uitgangen naar de wereld boven de bergen. Ze jaagden op wild, verzamelden bessen, noten en hout, haalden ijzererts uit verlaten groeves en namen soms voorwerpen mee die mensen hadden achtergelaten.

Nooit werd er meer meegenomen dan nodig was.

Nooit mocht iemand merken dat er bezoekers waren geweest.

Dat was de eerste wet.

De tweede wet was nog eenvoudiger.

Vertel niemand over de wereld boven.

Voor de bewoners was die wereld een plaats uit verhalen. Een gevaarlijke plek waar oorlogen werden gevoerd, steden afbrandden en mensen elkaar doodden om land, macht of geloof. Zo hadden hun voorouders het verteld. En hun voorouders hadden het weer gehoord van de mensen die ooit naar de bergen waren gevlucht.

Niemand twijfelde eraan.

Waarom zouden ze ook?

Hun eigen wereld was veilig.

Hier waren geen legers.

Geen koningen.

Geen grenzen.

Alleen steen, water en de mensen die elkaar al generaties lang kenden.

Door een smalle tunnel liep een jonge vrouw met een gevlochten mand onder haar arm. Haar bijna witte huid stak af tegen het donkere leer van haar jas. Haar zilverblonde haar was losjes samengebonden en haar grijze ogen bewogen nieuwsgierig langs alles wat ze passeerde.

"Goedemorgen, Toto," riep een bakker terwijl hij een brood uit zijn oven haalde.

"Goedemorgen!" antwoordde ze opgewekt.

Ze groette een oude vrouw die kruiden stond te sorteren, hielp een jongetje zijn gevallen appels oprapen en bleef even staan om naar een groep muzikanten te luisteren die op fluiten en kleine trommels een vrolijke melodie speelden.

Toto glimlachte.

Ze hield van de stad.

Van de kronkelende gangen die ze bijna uit haar hoofd kende.

Van de geur van vers brood.

Van het kabbelende water.

Van de stemmen die overal weerkaatsten tegen de rotsen.

Dit was haar thuis.

Ze kon zich geen andere wereld voorstellen.

En toch...

Heel soms, wanneer de jagers terugkeerden van hun nachtelijke tochten, zag ze iets in hun ogen.

Alsof ze iets hadden gezien waarover niet gesproken mocht worden.

Dan keek ze hen na totdat ze uit het zicht verdwenen.

Misschien was de wereld boven inderdaad zo gevaarlijk als iedereen zei.

Maar diep vanbinnen groeide een vraag die ze nog nooit hardop had durven stellen.

Hoe kon iemand bang zijn voor een wereld die hij nog nooit zelf had gezien?

Hoofdstuk 2 – De nacht wacht

Het ritme van de stad werd niet bepaald door de zon, maar door de klok.

Iedereen wist wanneer het tijd was om te werken, te eten of te rusten. De grote bronzen klok, die al generaties lang boven het centrale plein hing, was het hart van de gemeenschap. Haar zware slagen galmden door de tunnels en bereikten zelfs de verste uithoeken van de ondergrondse stad.

Toen de klok twee slagen liet horen, begon de drukte op de markt langzaam af te nemen. Handelaren pakten hun overgebleven waren in, kinderen werden door hun ouders geroepen en de geur van warme stoofpotten vulde de gangen.

Voor een kleine woning aan de rand van het plein zat Toto op een lage stenen muur. Ze hield een houten mes in haar hand en schildte rustig een mand vol wortels. Naast haar lag een bundel verse kruiden die ze die ochtend had opgehaald uit de kwekerijen.

"Je bent weer veel te langzaam."

Ze hoefde niet op te kijken om te weten van wie de stem was.

"En jij bent weer veel te vroeg," antwoordde ze lachend.

Taren liet zich naast haar op de muur zakken. Zijn donkere jas hing los over zijn schouders en zijn leren laarzen zaten nog onder de modder van de vorige nacht. Zijn haar was iets donkerder dan dat van de meeste bewoners en viel eigenwijs over zijn voorhoofd.

"Als jij ooit met mij op jacht gaat, verhongeren we."

"Onzin."

"Jij blijft vast bloemen bewonderen."

"Er groeien hier helemaal geen bloemen."

"Dan vind jij vast een steen die je mooi genoeg vindt om een uur naar te kijken."

Toto gaf hem een speelse duw.

"En toch ga jij steeds weer met me mee."

"Dat is waar."

Ze glimlachten allebei.

Ze waren samen opgegroeid.

Als kinderen hadden ze de tunnels verkend waar ze eigenlijk niet mochten komen. Ze hadden eindeloos langs de rivier gespeeld, wedstrijdjes gehouden wie het snelst door de smalste gangen kon kruipen en elkaar honderden keren laten schrikken in de donkere zijgangen.

Iedereen in de stad wist dat je zelden de een zonder de ander zag.

Hun vriendschap voelde zo vanzelfsprekend als het stromende water onder de berg.

Taren pakte een wortel uit de mand.

"Mag dat?"

"Nee."

Hij nam toch een hap.

"Ik wist dat je nee zou zeggen."

Toto schudde lachend haar hoofd.

"Je bent onmogelijk."

"Dat zegt mijn moeder ook."

Ze werkten een tijdje zwijgend verder. Dat was nooit ongemakkelijk. Bij Taren hoefde Toto niets te zeggen. Ze begrepen elkaar vaak zonder woorden.

Vanaf het plein klonk gelach.

Een groep kinderen rende achter een leren bal aan die tussen de kramen heen en weer stuiterde. Een oude smid deed alsof hij de bal wilde afpakken, waarop de kinderen gierend van het lachen een andere kant op vluchtten.

"Ik hoop dat ze dat ding niet weer in de rivier schoppen," zei Toto.

"Dat gebeurt toch wel."

"Dan mag jij hem halen."

"Waarom ik?"

"Omdat jij zo graag jaagt."

"Dat is iets heel anders."

"Water jaagt ook."

Taren lachte hardop.

"Ik weet nog steeds niet hoe jij dat voor elkaar krijgt."

"Wat?"

"Dat je altijd iets weet te zeggen waardoor ik niet boos kan blijven."

Toto haalde haar schouders op.

"Misschien omdat je nooit echt boos bent."

Even viel er een stilte.

Niet de ongemakkelijke stilte van mensen die niets meer te vertellen hebben, maar de rustige stilte van twee vrienden die genoten van elkaars gezelschap.

In de verte klonk opnieuw de bronzen klok.

Drie korte slagen.

Taren keek automatisch op.

"Vanavond mag ik weer mee naar boven."

Toto keek hem aan.

"Ik weet het."

Hoewel de bewoners de bovenwereld gevaarlijk vonden, moesten er iedere avond mensen op uit. Er moest gejaagd worden. Hout groeide niet onder de grond en sommige kruiden waren alleen boven te vinden. Ook ijzer, leer en andere materialen kwamen daar vandaan.

De groepen waren klein.

Nooit meer dan zes mensen.

Iedereen kende zijn taak.

Iedereen wist dat stilte belangrijker was dan snelheid.

"Waar gaan jullie heen?" vroeg Toto.

"De noordhelling."

"Daar is vorige week nog een berenfamilie gezien."

"Dat maakt het juist interessant."

"Dat maakt het juist gevaarlijk."

Taren glimlachte.

"Je klinkt bijna als mijn vader."

"En jij luistert net zo slecht."

Hij stond op.

"Misschien."

Hij keek even om zich heen. De markt liep langzaam leeg. De lampen werden één voor één aangestoken. Hun warme licht kleurde de rotswanden goudgeel.

"Als alles goed gaat, ben ik voor de volgende rustklok terug."

"En als het niet goed gaat?"

Hij keek haar even aan.

"Dan zorg ik ervoor dat het alsnog goed komt."

Toto zuchtte.

"Je bent soms veel te zeker van jezelf."

"Dat moet wel."

"Waarom?"

"Omdat jij genoeg twijfelt voor ons allebei."

Ze moest lachen.

"Ga nou maar."

Hij liep achteruit weg en stak zijn hand op.

"Tot straks, Toto."

"Pas op jezelf."

Dat zei ze iedere keer.

En iedere keer draaide Taren zich nog één keer om, glimlachte en verdween vervolgens in een van de lange tunnels die naar de verborgen uitgangen onder de bergen leidden.

Toto bleef nog even zitten.

Ze keek naar de dansende vlammen van de olielampen en luisterde naar het vertrouwde geroezemoes van de stad.

Alles voelde veilig.

Alles was zoals het altijd geweest was.

En niemand kon vermoeden dat er, ver boven hun hoofden, een wereld lag die al eeuwen niet meer wist dat zij bestonden.

Hoofdstuk 3 – Vragen die blijven

Toto kon die rustdag moeilijk haar gedachten verzetten.

Terwijl ze manden met gedroogde kruiden naar de voorraadkamer bracht, dwaalden haar gedachten steeds af naar de vorige avond. Taren was inmiddels teruggekeerd van zijn tocht naar de oppervlakte. Moe, met modder op zijn laarzen en een verse snee op zijn arm, maar verder ongedeerd.

Zoals altijd had hij weinig verteld.

"Rustige nacht."

Meer had hij niet gezegd.

En toch had Toto iets gezien.

Een glimlach.

Een blik die heel even bleef hangen, alsof hij iets moois had gezien voordat hij besloot het voor zichzelf te houden.

Ze begreep het niet.

Als de bovenwereld zo gevaarlijk was als iedereen vertelde, waarom keek hij er dan soms naar terug alsof hij iets miste?

Ze liep de voorraadkamer uit en besloot een omweg langs de ondergrondse rivier te nemen. Het water stroomde rustig tussen de hoge rotswanden door. Hier was het meestal stil. Alleen het kabbelende water en het zachte druppen van het plafond doorbraken de stilte.

Op een grote steen zat Taren.

Hij gooide kleine kiezelstenen in het water.

"Ik wist dat ik je hier zou vinden," zei Toto.

"Dat wist ik ook."

Ze ging naast hem zitten.

Even zeiden ze niets.

Het was Taren die de stilte verbrak.

"Je zit ergens mee."

"Hoe weet jij dat altijd?"

"Omdat je je linker wenkbrauw optrekt."

Ze keek hem verbaasd aan.

"Dat doe ik helemaal niet."

Hij grijnsde.

"Nu wel."

Ze gaf hem een lichte stomp tegen zijn schouder.

"Flauw."

"Vertel."

Toto haalde diep adem.

"Hoe is het... daarboven?"

Taren bleef even naar het water kijken.

"Mooi."

Dat antwoord had ze niet verwacht.

"Mooi?"

Hij knikte langzaam.

"Ja."

"Maar... het is toch gevaarlijk?"

"Soms."

"En de oorlogen dan?"

"Die heb ik nog nooit gezien."

Toto fronste.

"Maar die zijn er toch?"

"Dat zeggen de verhalen."

Ze keek hem onderzoekend aan.

"En jij? Geloof jij die verhalen?"

Hij antwoordde niet meteen.

"Ik geloof dat onze voorouders een reden hadden om te vluchten."

"Dat is iets anders."

"Dat weet ik."

"Heb jij ooit een soldaat gezien?"

Hij schudde zijn hoofd.

"Nee."

"Een brandende stad?"

"Weer niet."

"Of mensen die elkaar aanvallen?"

"Ook niet."

Ze voelde haar hart iets sneller kloppen.

"Waarom zijn we dan nog steeds bang?"

Taren zuchtte.

"Dat is precies de vraag die je niet hardop moet stellen."

"Waarom niet?"

"Omdat sommige vragen meer onrust brengen dan antwoorden."

Toto keek naar het donkere water.

"Ik wil het zelf zien."

Hij draaide zich onmiddellijk naar haar om.

"Nee."

"Waarom niet?"

"Omdat jij nog nooit boven bent geweest."

"Juist daarom."

"Je weet niet hoe je je moet gedragen."

"Dat kun jij me leren."

"Toto..."

"Ik meen het."

Ze keek hem recht aan.

"Ik wil weten hoe de lucht ruikt."

Hij knipperde verbaasd.

"Wat?"

"En hoe de wind voelt."

Hij zweeg.

"Ik wil weten hoe bomen eruitzien."

"Die heb je op tekeningen gezien."

"Dat is niet hetzelfde."

Ze stond op en begon langzaam langs de rivier te lopen.

"Ik wil de sterren zien."

Die woorden bleven tussen hen hangen.

Taren keek haar na.

"Waarom?"

Ze bleef staan.

"Omdat iedereen zegt dat ze prachtig zijn."

"Dat zijn ze."

Ze draaide zich om.

"Jij hebt ze dus gezien."

Hij knikte.

"Vaak."

"En je vertelt er nooit over."

"Dat mag niet."

"Van wie?"

"Van de Raad."

Ze liep terug.

"Vind jij dat eerlijk?"

Hij dacht lang na voordat hij antwoord gaf.

"Nee."

Dat ene woord verraste haar meer dan alles wat hij daarvoor had gezegd.

"Maar," vervolgde hij zacht, "ik begrijp wel waarom."

"Ik niet."

Hij glimlachte verdrietig.

"Dat dacht ik al."

Ze gingen weer zitten.

Het water stroomde onverstoord verder, alsof het gesprek nooit had plaatsgevonden.

Na een tijdje zei Toto bijna fluisterend:

"Neem me de volgende keer mee."

Taren keek haar geschrokken aan.

"Dat kan ik niet."

"Waarom niet?"

"Omdat ik je vriend ben."

Ze moest lachen.

"Dat is een vreemde reden."

"Juist niet."

Hij keek haar ernstig aan.

"Ik wil niet degene zijn die jou in gevaar brengt."

Toto sloeg haar armen om haar knieën.

"Misschien is het gevaarlijker om je hele leven bang te zijn voor iets wat je niet kent."

Voor het eerst wist Taren niets terug te zeggen.

Hij keek naar de rivier, terwijl haar woorden door zijn hoofd bleven echoën.

Misschien had Toto gelijk.

Misschien ook niet.

Maar één ding wist hij zeker.

Vanaf vandaag zouden haar vragen niet meer verdwijnen.

Hoofdstuk 4 – De poort naar boven

De stad verkeerde in een vrolijke bedrijvigheid.

Nog vijf rustklokken, dan zou het Dorpsfeest beginnen. Het was de oudste traditie die de bewoners van de ondergrondse stad kenden. Niemand wist precies wanneer het ooit was ontstaan. Sommigen zeiden dat de eerste vluchtelingen het feest hadden bedacht om elkaar moed te geven. Anderen geloofden dat het nog ouder was, uit een tijd waarin hun voorouders de zon nog hadden gekend.

Hoe dan ook, niemand sloeg het over.

In iedere tunnel werd gewerkt.

De bakkers maakten extra broden.

De smeden poetsten de koperen lantaarns tot ze glansden.

Kinderen hingen slingers van geweven mos en gekleurde stof tussen de stenen bogen. Op het centrale plein werd een houten podium opgebouwd waar muzikanten, verhalenvertellers en zangers zouden optreden.

Toto liep glimlachend over het plein.

"Niet vergeten," riep een oudere vrouw haar na.

"Als of ik dat zou kunnen," antwoordde Toto lachend.

Ze wist precies wat de vrouw bedoelde.

Ze mocht dit jaar opnieuw zingen.

Niet één lied, maar drie.

Dat was een grote eer.

Het Dorpsfeest begon traditioneel met een gezamenlijk lied. Daarna volgden verhalen, muziek, dans en een lange gezamenlijke maaltijd. Iedereen kende Toto's stem. Als zij zong, verstomden de gesprekken vanzelf. Niet omdat iemand dat vroeg, maar omdat haar warme, heldere stem de ruimte vulde op een manier die iedereen even stil maakte.

Zelf vond Toto het nog steeds vreemd.

"Ik zing gewoon," zei ze altijd.

Maar voor de anderen was het veel meer dan dat.

Haar liederen brachten herinneringen tot leven.

Ze gaven mensen hoop.

En soms zelfs tranen.

Ze schreef de meeste teksten zelf, vaak laat op de avond, wanneer de stad stiller werd en alleen het zachte stromen van de rivier nog hoorbaar was.

Niemand wist waar haar inspiratie vandaan kwam.

Zelf wist Toto dat eigenlijk ook niet.

Diezelfde avond klonk de bronzen klok.

Drie zware slagen.

De jagers verzamelden zich op het plein.

Zoals altijd controleerden ze hun tassen, messen, bogen en lantaarns. Er werd weinig gesproken. Iedereen kende zijn taak.

Taren trok de riemen van zijn rugzak strakker aan.

Nog voordat hij zich bij zijn groep voegde, zag hij Toto staan.

"Ga je me weer uitzwaaien?"

"Natuurlijk."

"Dat doe je iedere keer."

"En jij draait je iedere keer nog één keer om."

Hij glimlachte.

"Dat klopt."

Ze liepen samen een stuk mee door de brede tunnel die vanuit de stad langzaam smaller werd. Hoe verder ze kwamen, hoe stiller het werd. De stemmen van het plein verdwenen achter hen.

De lucht werd koeler.

Vocht druppelde van het plafond.

Na enkele minuten bereikten ze een zware houten poort die in de rotswand was gebouwd.

Hier kwamen maar weinig bewoners.

Aan weerszijden stonden wachters.

Ze knikten vriendelijk naar Toto.

"Goedenavond."

"Goedenavond."

Taren bleef staan.

"Verder mag je niet."

Dat wist ze.

Toch keek ze langs hem heen.

Achter de poort liep de tunnel nog verder. Het licht van de olielampen verdween langzaam in de verte.

"Hoe ver is het nog?" vroeg ze zacht.